

Landskap: Blekinge Upptecknat av: L. B. Rosth
 Härad: Bräkne Adress: Lund
 Socken: Bräkne Hoby Berättat av: En^{svärför} Andersson
 Uppteckningsår: 1942 Född år c:a 1862 i Bräkne Hoby?

Järnårik var för utsköpfningshamn.	s. 1.	
Tosiga Bonnadan.	{ s. 1-4. s. 11-13	L. u. F. 44.
Brunnsdrickning.	s. 5.	
Trätt.	s. 6.	
Potatisplökning, - plöckegille.	s. 7.	} H. G. 7.
Brötgille, - skättegille.	s. 9.	
Kakskäringar.	s. 14.	
Lill.	s. 15.	
1:a maj, - gille.	s. 16.	
Midsommarsbrud, - majstäng.	s. 17.	
Begravning.	s. 18-20.	
Ljälsspillingar.	s. 19.	
Förning.	s. 20-21.	
Bröllopsed.	s. 21.	
Manan rider folk.	s. 22.	

ACC. NR. M. 8855

Landskap: Mehinge Upptecknat av: A. P. Roske
Härad: _____ Adress: Lund
Socken: Ortens Hoby Berättat av: Sven Johan Andersson
Uppteckningsår: Lund. Född år 1857 i Ortens Hoby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 8855: 1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Järnarik var utskrymsnings-
hamn för. De komnade
allie till här med sina
vedfjor och hade besökt på
vägen till Järnarik.

Torize Porsmaler skulle alla
sin Porsmaler och de fr i löv-
klädda ryttar och andes gick
på på hvalken barfota och tog
fina klämningar och stor i en
bytte och klädda sig när de
var nästan framme vid staden
Det var 3:e lördagen. Det var
barn ungdomarna. Där var
guds tjänst den dagen och jag
gick i kyrkan en gång också. Vi

ACC. N.R. M. 8855:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

brukade resa söndagen efter-
3:e bussbilen ut. De reste
många ut, men det var mest
den 3:e bussbilen. Det hände
de för bussbil. På resa i
reste de med järnväg till Rom-
by Torste Romman. De hade de bi-
lar och för ut till värdskest
på Kain och på Säckebacken var
där där tre guldspelare. Jag
upp litet guldpenningar. Det var
roligt bara att komma dit och
gå omkring.

Sedan var där litet stäl med
föreläsningar och komedier.

De flesta hade sina matpö-
m med sig. - En del gick i kyr-

kan för dils fördrivets skull.

- Senare började de köra med
retra sig - det kom folk från
hela Västra Blekinge. Jag vet
inte vad för ändamål de hade
med sin resa. Bordenas gar
Mångarna och grönarna skjut
in till Torje Bommaden. Så många
som kunde fick följa med:
ryttan. De kunde alltid när
de reste i väg. - De satte in
sin hästar på gårdarna.

De hade alltid smi-hydd.
krastar med sig. Då var lörkjo-
na alltid utslagna. De hade
dem med sig i kyrkan för de
luktade god. Men de bytte ej hydd.

ACC. N:R. M. 8855:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kvastar. Där läffades stäket och
värmer för alla voss där.

Sörmarknad hade de ej i Ros-
neby vad jag minns - bara
i Karlskrona men både i Karls-
kronan och Rosneby har de
vårt blommar och gjort på
fredagarna. Gummarna stred och
sådde - harkat grannis vilde de
och så.

ACC. N:R. M. 8855:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De bevakade fars in och dricka
brunn på sommaren. Det var
7 blekingklädda flickor med
röda tyllfjörkläden och vita
hårer och de vassade vatten
till brunnens gästerna. Sedan
var det morgonbön och sedan
bläste musiken så det var så
högdilligt. Det var så vackert
dag. - De bevakade säga att de
skulle fara in på brunnens
balen. - De äldre och stägar
gick i kyrkan men ungdomarna
gick till Snäckebacken eller
Karrön.

ACC. N.R. M. 8855:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Frätt.

De frättade och la byken i ett stort hus som var alldeles fullt. På natten bykte de - då var det ej så stängt ute och då kom fjärra folket dit från grannbyerna och så kokte de kaffe och bakade vafflor eller sylt. Så de hade litet deventligt då. De drucko och brö litet. I rummet innafrån bygg huset. De voro mera tillfamnans för. Nästa dag kände de mer frätten till än och klappande den. Var det is stod de på isen och klappade. - I botken på bykaset lades en räck med en släppa god aska. Så den som stod för byken hade ju jämt all gamla man de unga som

ACC. N.R. M. 8855:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vare med om tvätten hade ju
litet roligt.

Plockejiller - när de plockade po-
latis. Det var ju rätt många vän-
der i Råby och de gick till var-
andra och plockade - både tjänare
och barn. Först fick de kaffe med
dopp och sen finkost-dars - som
bestod av kungämsvälling och po-
latis, sylt, smör och ost. Middagen
bestod av köttsoppa med någon
pannkaka och mera afton av kaffe
smörgår och pålägg och på tvätten
fick och vete gröt. Sedan ~~den~~ dansade
de ute på logen eller också inne
och de kom spelarna med dit.

ACC. N.R. M. 8855:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om lejde de bare folk till jlock-
ningen och bjude dem handla
ju litet kaffe.

De besudade gjätor i hemmet
och sparn.

Vid brötgille var det kalas och dans.

Första tiden när folkskolan var här hade de en liten fest när de bröt linnet.

Sedan linnet lockats vid varmen bröts det och skreddes. Då fick de mat & kaffe och bämnvin i bastun. Men och vi byggde de upp en ställning om de ej hade någon bastu. Den som parade linnet kallades Orustu Sara.

De som ej hade bastu fick låna bastuhus av andra. Men min far gjorde gjäla en liten bastu vid en sten.

Det skulle vara i ju vid arbete. Han skulle byta och hon skava lina.

ACC. N:R. M. 8855:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pojkarna fick ett äpple av
flickorna som de burit i arm.
Kärlan - det skulle vara kätt rik-
digstänslig! Och vi var det dans och
den bästa maten: viter gröt och
pannkaka. De slaktade ett djur
tills den vilde frugo blodkorv
och sidant. De hade en särshild
bokeiska de som gick laga maten.

Skattegillet - då var det mest
grundtimmer och de hade sina
ställen i ute i ladugården
där de skattade. Det var ingen
särshild till skattning de för det
var kanske bara 1-2 st. grundtim-
mer till hjälp. Men de gick god mat.

ACC. N.R. M. 8855: //.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så gott som hela Blekinge för
då Rönneby både iörågen och
landsrågarna Josia Örnadon.

De hade en liten bönpredikan
- det hade var söndag tidigt och
en blöste musiken där vid bunn-
nen och i parken.

En och man har i talat om
Josie Örnadon.

I vissa affär fick de sätta in
sina rågar.

Rättarna från Klarelund var
i allmänhet de första som kom
in.

Förstorna hade matpöser med
för både sig och hundarna.

Det fanns endast en polis

- Rönning - hette han - i slutet på
70-talet, 1878-79 då jag var där. Ron-
neby kallades för en häla:
han blev där på många hälar -
källor i både Kyrkhult och Eriings-
boda.

Minna främlingar och minn min-
ga talade aldrig om Förriga Pönn-
dan. De talade mest om att de
skulle fara på Marken.

När jag gick och läst ut jag att
min moster talade om Förriga
Pönnadan och hur de gick
och hade sina bläckkrugben och
gick barfota - både pojken och föse.
Det var första gången jag hörd
talas om Förriga Pönnadagen.

ACC. N.R. M. 8855:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Föringa Ormenaden hade de sånt
kostas med sina kläder vita
stärkskjortor under och vita
strumpor och svarta skor. de
hade mycket med ljusa vita
klänningar och som kvätta-
des och stärktes.

Min ~~son~~ föräldern byrde honom
på Hobokulle av Ruben som var
jude. Det blev missväst det året
- och de fick ta på sig skatten till
hjälps och de blev alldeles utfatt-
iga på sig.

Sedan flyttade de hit och
byrde en liten stuga. Och de
hade handel inne i rum.
med där de bodde - det var bara

ett rum och kök som de hade.
De köpte de in sin Karlshamn
och köpte litet kaffe och socker
och litet småraker och sälde
redan och de hade det i en kista
och förvarade det där. Det var
inte så många på den tiden.

Kabekärningarna gick omkring
och sålde kakor. Där satt de kaka-
kärningarna utefter vägen och det
var alltid några av dem som sat
där på söndagen när kyrkofolket
gick förbi. De hade kakorna i
en korg med en skycke över.
De hälsade kakorna från några
bazarer el. sockerbazare och sålde dem

ACC. N.R. M. 8855:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sitt kördes hit: hävar som
stannade nere på torget längs
stenmuren vid kyrkan och där
gick man höra sin.

ACC. NR. M. 8855:16.

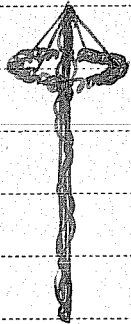
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I 2 maj hade bönderna något gille
niji så i Stållaryds socken. Där skulle
det vara ordning, men ånderna och
göra halas. Men så var det ej här.

ACC. N.R. M. 8855:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

X
Midvinteras brän: Det hade de
i hela Blekinge. Alla skulle
dansa med henne. Det var
väl på en 3-4 ställen i varje för-
samling och hon hade både
brudgum och fävor. Hon var
klädd i blekingestilt och med
en kron på huvudet och hon
fick låna silverlänkar av bö-
derna till klädseln. De klädde
och brän majstång.

Majstången säg ut si hös men
ibland kunde det vara fler
kransar.

X

Vid begravningen majades det
och stöddes is. - Det har inte
 varit på många år - sedan vi-
 larna kom hit. - De satte upp
 välformade och granna graver
 utanför dörrarna. Ibland lade
 de kors på vägen. Uppåt bygdes
 lade de graver - grannishvesten
 på båda sidor om vägen. - Här
 stödde de bara utanför husen.
 De som hade majat blev bjudna
 sista dagen. För hade de ju
 begravningen i 2 dagar.

De hade visning av liket och
 vi brukade de sjunga och läsa
 ut liket. - de höll en tal och sjöng
 några psalmer vid den dödes bista.

De hade blott ett likrum de
med sin eller graver.

Jätogillinger beqvades ju
en särskild plats och det ringdes
ej för dem med kyrkklockorna. För
det fattiga ringde de bara med
den lilla klockan och likaså
för barn och vi ringde de inte
vi länge. För kunde de ju
ringa i tre hvast. De ringde
länge för de rika och med både
den stora och lilla klockan.

Det var 3 ringare i kyrkan här
som skingrade klockorna. Kyrk-
värdaren hade 2 kullar till hjälp
vid ringningen. De hade alltid
måga bröd med mat och

ACC. N:R. M. 8855:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

blänsvin till ringarna som
lämnades in till kyrkväktaren.

Sitt begravningarna kom de
sj med blommor utan i stället
med mat. De beställde t. ex.
en vebbaka - en fat med bakel-
ser - mandelmusslor och "mo-
rejnskransar" (= mandelkransar)

Brödtårn och pannkakor hade
de tidigare och för äldre tångre-
nen de hade de en riklig brödsbak-
sin bakerskan och dessutom 2 st.
sitt begravningsgälden och så
bakelser dessutom.

Även till bröllops hade de för-
ring med. Det var kalas i
många dagar. De vigdes i kyrkan
och gästerna samledes i kyrkan
och följde med hem. Bruden
buckade till myrtenbröna eller
kyrkkorna - för kyrkan hade
en silvverklöna. Det var bara
vinn som hade till sig att göra
myrtenbrönsor. Myrten kunde
man alltid få köpa av någon.

De skulle lägga ut vedhä i brud-
parets ring och bästa risgryn
och gamla bröden efter brud-
paret för att de skulle bli lyckliga.
Ved häck var ett skämt - då

ACC. NR. M. 8855:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ni måste de ju skiza upp och
bädda om fångarna.

Maran rider dem - så de de
får - men jag vet ej vad det
är för något.